

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/56/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7112231460
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Sopková Maximová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7112231460.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Sopkovej Maximovej a sudcov JUDr. Jarmily Čabaiovej a JUDr. Zuzany Matyiovej vo veci žalobcu: M. A. Q., s.r.o., Y. 5, B., IČO: 35 724 803, zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Údernícka 5, Bratislava, proti žalovanej: F. E., nar. X.XX.XXXX, bytom T. 4, A., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej: I. na ochranu občana spotrebiteľa O., Vážecká16, Prešov 16, Prešov, IČO: 42 176 778, zastúpený JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom so sídlom Námestie SNP 7, Stropkov, o zaplatenie 1.313,40 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice I z 10. októbra 2013, č.k. 17C/73/2013-113

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobca je povinný uhradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy odvolacieho konania vo výške 83,34 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku na účet JUDr. Ambróza Motyku, advokáta.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na účet jeho právneho zástupcu trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 166,13 Eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal od žalovanej zaplatenia sumy 1.313,40 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 209,55 Eur s ročným úrokom z omeškania vo výške 9 % zo sumy 1.284,71 Eur od 23.10.2012 do zaplatenia na tom skutkovom základe, že právny predchodca žalobcu - Všeobecná úverová banka, a.s., uzavrela 31.1.2006 so žalovanou Zmluvu k úverovému účtu č. 1988117253 v znení jej dodatkov. Pohľadávku z úveru nadobudol žalobca na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej dňa 14.2.2011. Pohľadávka pozostávala z istiny 1.424,71 Eur a z úroku z omeškania 28,69 Eur. Žalovaná doposiaľ uhradila 140 Eur. Žalovaná Dohodou o uznaní záväzku uznala vyššie uvedený záväzok. Súd prvého stupňa vec právne posúdil podľa § 708 ods. 1, 2, § 710, § 497, § 397, § 323 Obchodného zákonníka, ďalej podľa § 524 ods. 1, 2, § 121 ods. 3, § 100 ods. 1, § 558, § 407 ods. 1, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, § 54 ods. 1, 2, § 3 ods. 1, § 37 ods. 1, § 516 ods. 1, § 521, zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, ďalej podľa § 4 ods. 8, § 7 ods. 1, 2, § 8 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, pričom zdôraznil, že zákonom č. 150/2004 Z.z., ktorým sa novelizoval Občiansky zákonník, bola prebratá smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 095, 21/4/1993, str. 29-34). Túto smernicu je nevyhnutné podľa názoru súdu využívať ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku, upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv. Toto stanovisko je podporené aj rozsudkom Európskeho súdneho dvora z 27. júna 2000 v spojených prípadoch C-240/98, C-241/98, C-242/98, C-243/98 a C-244/98, Océano Grupo Editorial SA proti Roció Murciano Quintero

und Salvat Editores SA proti José M. Sánchez Alcón Prades, José Luis Copano Badillo, Mohammed Berroane a Emilio Vinas Feliú, v ktorom sa konštatuje, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť neprimerané podmienky z úradnej povinnosti. Právomoc súdu stanovíť z úradnej povinnosti, či je podmienka nečestná, znamená vytvoriť vhodné prostriedky. Znamená to dosiahnuť výsledok sledovaný čl. 6 Smernice, konkrétne chrániť spotrebiteľa pred záväzkom voči nečestnej podmienke a dosiahnuť zámer čl. 7 Smernice. Tieto opatrenia môžu pôsobiť ako odstrašujúci prostriedok a predchádzať nečestným zmluvným podmienkam. Osobitne súd poukázal na ust. čl. 3 ods. 1, 2, čl. 3 ods. 3, čl. 5, čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993. K právnemu režimu uzavretej zmluvy o úvere, ktorý bol poskytnutý vo forme prečerpania finančných prostriedkov z bežného účtu žalovanej vo VÚB a.s. a ktorý mala žalovaná splatiť aj s úrokmi súd uviedol, že zmluva o úvere patrí podľa § 261 ods. 3 písm. d) ObZ medzi tzv. absolútne obchody, pre ktoré je daná pôsobnosť ObZ bez ohľadu na povahu účastníkov. Zároveň však súd podotýka, že ide aj o zmluvu spotrebiteľskú, nakoľko spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom (§ 52 ods. 1 OZ), pričom dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3 OZ) a spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 4 OZ). Vzhľadom na uvedené je potrebné na uvedenú zmluvu aplikovať právnu úpravu úverovej zmluvy podľa Obchodného zákonníka ako aj všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka. Ustanovenia upravujúce vzťahy spotrebiteľského charakteru je potrebné aplikovať aj na právne úkony, ktoré bezprostredne nadväzujú na spotrebiteľskú zmluvu a teda aj na Dohodu o splátkach a uznaní dlhu. Premlčanie sa aj v spotrebiteľských zmluvách majúcej formu absolútneho obchodu spravuje výlučne Obchodným zákonníkom a podľa § 397 Obch. zákonníka je premlčacia doba štyri roky. Obchodný zákonník v ust. § 323 ods. 1 na rozdiel od § 558 Občianskeho zákonníka pre platnosť uznania premlčaného dlhu nevyžaduje vedomosť dlžníka o premlčaní.

Súdu je z úradnej činnosti známe, že žalobca skupuje veľké množstvo často už premlčaných pohľadávok, ktoré potom uplatňuje na súde. Takáto samotná kúpa nezákonná nie je, spoločným menovateľom je to, že ide o pohľadávky voči fyzickým osobám. Súd sa ešte nestretol s uplatnením pohľadávky voči právnickej osobe, pričom kúpa takejto pohľadávky z dôvodu, že u právnickej osoby možno predpokladať odborný aparát (s vedomosťou o následkoch premlčania) asi tak zaujímavá nie je. Z množstva obdobných konaní vedených na tamojšom súde na základe návrhu žalobcu je súdu známe, že osoby konajúce v mene žalobcu sa bez podnetu dlžníkov dostavia do miesta ich bydliska a dlžníkovi predložia vopred pripravenú listinu na podpis s odôvodnením potreby jej podpísania, aby sa vyhli súdnemu konaniu a exekučnému konaniu. O tom, že vlastne okrem dohody o splátkach podpisujú aj uznanie premlčaného dlhu oboznámení nie sú, čo vyplýva aj z písomných vyjadrení žalovanej. Uznanie dlhu ako inštitút zabezpečenia záväzku je inštitútom legálnym a zákonom aprobovaným. Ide o jednostranný úkon, ktorý tento charakter nestráca ani keď je súčasťou iného dvojstranného úkonu. V prejednávanej veci však ide predovšetkým o otázku, akým spôsobom tento úkon dlžníka - spotrebiteľa vznikol. Ak by vznikol zo slobodnej vôle spotrebiteľa (napr. aj z dôvodu aby spotrebiteľ nebol vedený ako neplatič a mohol sa uchádzať o iný úver), tak napriek jeho nevýhodnosti pre spotrebiteľa by súd voči jeho platnosti namietat' nemohol. V tomto prípade to bol však práve žalobca (zjavne práva znalý s vyškolenými pracovníkmi), ktorý si vynútil u žalovanej návštevu (žalobca iné netvrdil) a dal jej pod zámienu výhodnosti podpísania splátkového kalendára ako listiny, ktorá ma dlžníka uchrániť pred problémami so súdom a exekúciou, podpísať ním vopred pripravený formulár, kde okrem dvojstranného právneho úkonu vo forme dohody o splátkach, ktorý dlžníkom zvyčajne prezentuje, vložil aj pre ňu zjavne nevýhodný jednostranný úkon uznania záväzku, ktorý dlžníkom na rozdiel od dohody o splátkach už výslovne neinterpretoval (znovu žalobca netvrdil opak). V uvedených súvislostiach, tak dlžník podpísaním dohody nič nezískal, ale naopak, naoko „vlastným“ úkonom si z vôle žalobcu svoje postavenie podstatne zhoršil. Aj z ďalších právnych súvislostí vyplýva, že dohoda o splátkach nebola zo strany žalobcu žiadnym dobrodením (keďže žalobca iba odložil podanie žaloby po uznaní záväzku v snahe predísť novej námietke premlčania (keďže žalobu včas nepodal), ale naopak žalobca napriek vedomosti účinkov, ktoré sa snažil dosiahnuť v podobe obnoviteľnosti nároku neposkytol žalovanej žiadny benefit (napr. v podobe odpustenia úrokov z omeškania, a pod.). Na úroky z omeškania za omeškanie od účinnosti dohody podľa § 521 OZ do splatnosti jednotlivých splátok má veriteľ voči dlžníkovi nárok iba vtedy, ak je to medzi veriteľom a dlžníkom výslovne dohodnuté) tým, že v čl. 3 bode 3.1 veta prvá svojho formulára uviedol, že dlžník sa zaväzuje k úhrade príslušenstva pohľadávky a narastajúcich úrokov z omeškania počas splácania. V prejednávanej veci tak nejde zo strany žalobcu o aplikáciu právnej normy spôsobom

mu prinášajúcim výhodu právnou normou predpokladaným spôsobom, ale o istivé zneužitie neznalosti dlžníkov a ich strachu pred prípadným súdnym a exekučným konaním. Právny úkon sa prieči dobrým mravom, pokiaľ nerešpektuje niektorú zo súhrnu spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji osvedčujú istú nemennosť, vystihujú podstatné historické tendencie, sú rešpektované rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu noriem základných. Podľa názoru súdu postup žalobcu v prejednávanej veci je jednoznačne nekalou obchodnou praktikou a ako taký je hrubo rozporný s dobrými mravmi. Súd považuje za potrebné zdôrazniť, že žalobca Dohodou o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku vnútil žalovanej aj iný úkon než ten, ktorý bol v danom okamihu vo sfére jej záujmu, keď žalovaná sa súčasne jedným a tým istým podpisom na predmetnej listine podpísala aj pod tú časť predtlaču listiny, ktorá sa týkala uznania záväzku i rozhodcovskej doložky. Teda, ak chcela žalovaná získať povolenie splátok, čo bolo jej jedinou pohnútkou k podpísaniu uvedenej dohody, nemala na výber a musela podpísať predloženú predtlač listiny, ktorá v sebe obsahovala aj náležitosti iného (v prípade uznania záväzku dokonca jednostranného) právneho úkonu. V tomto prípade sa tak dá usudzovať na nedostatok vôle konajúcej osoby - spotrebiteľa - k ďalším právnym úkonom okrem dohody o uzavretí splátkového kalendára, pričom v dôsledku nemožnosti akejkolvek zmeny predtlaču predloženej listiny konala neuvážene a nevedome aj s účinkami smerom k vykonaniu sekundárneho právneho úkonu, s čím dodávateľ už vopred kalkuloval, čo možno kvalifikovať aj ako nekalú praktiku, ktorá v zmysle vyššie citovaných ust. Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, ako aj ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, nemôže požívať právnú ochranu. S poukazom na uvedené sa súdu javí takýto právny úkon spotrebiteľa - žalovanej ako neplatný s poukazom na ust. § 3 a 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Správanie žalobcu dosiahnuť vymožitelnosť pohľadávky podpísaním dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku, súd hodnotí ako nekalú obchodnú praktiku, pretože boli naplnené zákonné znaky tohto inštitútu a to nedostatok odbornej starostlivosti na strane dodávateľa, ako aj potenciálne riziko, že takéto konanie podstatne narušuje alebo môže narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresované alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov. Umiestnenie textu o vedomosti premlčaného dlhu nasvedčuje tomu, že zo strany žalobcu došlo k porušeniu odbornej starostlivosti vo vzťahu k spotrebiteľovi, ktorá predpokladá osobitnú schopnosť a starostlivosť, ktorú možno rozumne očakávať od dodávateľa pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti. Z tohto hľadiska je Dohoda o uzavretí splátkového kalendára o uznaní záväzku ako nekalá obchodná praktika neplatná. Pre úplnosť súd dodáva, že dohoda o zaplatení už splatného záväzku nie je ničím iným ako privatívnou nováciou v zmysle § 516 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a teda zmenou existujúcej zmluvy v otázke splatnosti, v uvedenej dohode však výška ani počet splátok nie sú uvedené. Takýto právny úkon je neurčitý a teda neplatný.

Nakoľko sa vedľajší účastník i žalovaná v konaní dovoľávali premlčania (žaloba bola podaná dňa 3.12.2012), súd na ňu musel prihliadnuť a keďže podľa žalobcom predloženej Prílohy č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok premlčacia doba začala plynúť najneskôr 31.12.2007 a skončila 31.12.2011, súd nemohol žalobcovi premlčané právo na zaplatenie istiny a úrokov z omeškania priznať (ako vedľajšieho záväzku, ktorý čo do svojho trvania závisí od trvania hlavného záväzku). Z uvedených dôvodov súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa zásady úspechu (ust. § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovaná, ako úspešný účastník, si právo na náhradu trov konania neuplatnila, preto súd o jej trovách nerozhodoval. Vedľajšiemu účastníkovi na strane úspešnej žalovanej súd priznal plnú náhradu trov konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka za 4 úkony právnej služby v roku 2012 podľa § 10 ods. 1, § 11 ods. 1, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnej služby (príprava a prevzatie zastúpenia, vyjadrenie k žalobe zo dňa 18.2.2013), t.j. 2 x 61,41 Eur + režijný paušál 4 x 7,81 Eur + 20 % DPH, spolu 166,13 Eur. Súd nepriznal odmenu za písomné vyjadrenia právneho zástupcu vedľajšieho účastníka zo dňa 10.7.2013 a 19.9.2013, nakoľko v nich neboli uvedené žiadne nové skutočnosti významné pre rozhodnutie vo veci samej.

Rozsudok napadol včas podaným odvolaním žalobca, navrhol ho zmeniť a návrhu vyhovieť v celom rozsahu, resp. zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Žalobca poukázal na ust. § 110 ods. 1 a § 558 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a na to, že 06.09.2011 žalovaná podpísala Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku (ďalej len „Dohoda“). Predmetná Dohoda spĺňa všetky náležitosti, ktoré zákon vyžaduje pre platnosť uznania dlhu zo strany dlžníka, teda má

písomnú formu, vyplýva znej dôvod vzniku pohľadávky, výška pohľadávky a prísľub dlžníka tento dlh zaplatiť. Zároveň žalovaná potvrdila vedomosť o premlčaní dlhu a následkoch s tým spojených. Podľa § 110 ods. 1 druhá veta OZ zákon nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu. Uznanie práva podľa § 110 ods. 1 druhá veta OZ nemožno stotožňovať s inštitútom uznania dlhu podľa § 558 OZ, čo potvrdzujú aj odlišné právne dôsledky, ktoré s nimi zákon spája. Uznanie premlčaného práva nie je z hľadiska účinkov spojených s § 110 ods. 1 OZ viazané na vedomosť dlžníka, že uznal premlčané právo. K prerušeniu plynutia pôvodnej premlčacej doby a začatiu plynutia novej 10 ročnej premlčacej doby dochádza bez ohľadu na to, či dlžník v čase uznania o premlčaní vedel alebo nie. Na rozdiel od uvedeného, úprava obsiahnutá v ustanovení § 558 OZ spája vedomosť toho, kto uznal premlčaný dlh, o jeho premlčaní, so vznikom vyvrátenej domnienky, že dlh v čase uznania trval. To znamená ustanovenie § 110 ods. 1 OZ nepodmieňuje samotné uznanie dlhu a jeho účinky (hoci aj vo vzťahu k premlčanému dlhu) s nutnosťou vedomosti toho, kto dlh uznal, o jeho premlčaní a jeho následkoch. Z uvedeného dôvodu sa žalovaná nemôže brániť námietkou premlčania. Rovnaký právny názor zastáva aj Najvyšší súd Českej republiky v nasledovných rozsudkoch: 3 Cz 6/68, 33 Cdo 155/2007, 33 Odo 934/2005, 33 Odo 1039/2004, 33 Odo 133/2005. Žalobca poukazuje na skutočnosť, že v čase podpisu Dohody pohľadávka žalobcu nebola premlčaná. Podľa odôvodnenia rozsudku premlčacia doba uplynula dňa 31.12.2011. Dohoda bola podpísaná dňa 06.09.2011, tzn. v čase, keď premlčacia doba neuplynula. V danom prípade teda neprichádza do úvahy zamietnutie žaloby z dôvodu premlčania a navyše je nutné na daný prípad aplikovať aj ustanovenie §558 OZ. Žalovaná, keďže si je vedomá svojho existujúceho záväzku voči veriteľovi, ho v súlade s dobrými mravmi a svojim svedomím chce uhradiť, avšak vzhľadom na to, že pre svoju zlú finančnú situáciu ho nemôže uhradiť naraz v plnej výške, sa slobodne rozhodne uzavrieť s navrhovateľom Dohodu, v zmysle ktorej jej je umožnené uhradiť existujúci záväzok postupne v splátkach. Tým, že žalovaná podpísala Dohodu, prejavila svoju vôľu záväzok splniť, čo je zároveň v jej záujme, pretože po jeho splatení nebude figurovať v databázach neplatičov, čím sa môže v budúcnosti zlepšiť jej postavenie pri žiadosti o úver. Predmetná Dohoda neobsahuje žiadne zložité ani zavádzajúce právne formulácie. Obsah Dohody nie je tak rozsiahly, aby sa s ním žalovaná nemala možnosť oboznámiť a okrem toho žalovaná Dohodu podpisovala vo svojom bydlisku, teda mala možnosť si Dohodu v pokoji prečítať a v prípade, ak mala záujem uzatvoriť Dohodu s takýmto obsahom, vysloviť s ňou svoj súhlas svojím podpisom, resp. odmietnuť ju a nepodpísať, ak s jej obsahom nesúhlasila. Ide o prejav slobodnej vôle žalovanej. Takáto forma dohody medzi veriteľom a dlžníkom nie je ničím neobvyklým a už vôbec ju nie je možné hodnotiť ako nekalú obchodnú praktiku zo strany veriteľa. Z vykonaného dokazovania nie je vôbec zrejmé, ako dospel súd k záveru, že dohoda o splátkach medzi veriteľom a dlžníkom je nekalá obchodná praktika. Žalobca mal možnosť sa v tom čase domáhať zaplatenia pohľadávky na súde, čím by sa pohľadávka žalovanej značne navýšila o trovy konania a pohľadávku by žalovaná musela pravdepodobne uhradiť naraz. Žalovaná sa však rozhodla Dohodu podpísať a uhrádzať pohľadávku v splátkach. Z uvedeného nepochybne vyplýva, že žalovaná si svoje postavenie v čase podpisu Dohody nijako nezhoršila. Spôsob vyhodnotenia predložených dôkazov súdom žalobca považuje za zarážajúci, kedy súd neprihliadol na jednoznačný dôkaz, že žalovaná sa dohodla s veriteľom na splátkach, zároveň uznala svoj záväzok voči žalobcovi. Žalobca považuje takéto vyhodnotenie listinných dôkazov za bezbrehú a ničím neodôvodnenú ochranu žalovanej ako spotrebiteľa a porušenie zásady rovnosti účastníkov konania, ktorá vedie k tomu, že osoby, ktorým bol poskytnutý úver, tento nakoniec nebudú musieť vrátiť. Takýmto postupom súdu budú veritelia nútení neposkytovať dlžníkom možnosť splácania dlhu v splátkach, ale okamžite pohľadávky uplatniť na súde. Zároveň poukázal na skutočnosť, že aj ochrana spotrebiteľa má svoje medze a v žiadnom prípade ju nemožno chápať ako ochranu ľahkomyselnosti a nezodpovednosti spotrebiteľa (viď. Rozsudok Nejvyššího soudu České republiky, sp. zn. 23 Cdo 1201/2009 a tiež komentár Občianský zákoník I Komentár. I. vydanie, Praha: C.H.Beck, 2008). Účelom ochrany spotrebiteľa je zabezpečiť rovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán tak, že súd má povinnosť ex offio prihliadať na neprijateľnosť a neplatnosť zmluvných podmienok. Účelom ochrany spotrebiteľa však v žiadnom prípade nemôže byť zbavenie spotrebiteľa akejkoľvek zodpovednosti za záväzkové vzťahy, do ktorých vstupuje. Žalobca zastáva názor, že súd vybočil z medzí a účelu ochrany spotrebiteľa upravenej v Občianskom zákonníku, keď úplne negoval hmotnoprávne inštitúty upravené v Občianskom zákonníku, a to uznanie práva v zmysle ust. § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj uznanie záväzku v zmysle ust. § 558 Občianskeho zákonníka, vychádzajúc pritom iba z domnienok, ktoré riadne neodôvodnil. Má za to, že posúdenie platnosti Dohody a jej súladu s normami na ochranu spotrebiteľa sa musí opierať o logickú a dôvodnú úvahu, nepostačuje konštatovanie, že si spotrebiteľ podpísaním predmetnej Dohody zhoršil svoje zmluvné postavenie, pretože tu ide o zákonný následok uznania dlhu. Žiadne zákonné ustanovenie nebráni súdnemu uplatneniu aj premlčaného práva a zároveň premlčaním dlh nezaniká,

teda nemožno hovoriť o použití nekalých obchodných praktík. Žalobca zastáva názor, že žalovaná po tom, čo sa oboznámila s obsahom Dohody, svojím podpisom svoj existujúci záväzok uznala a vyjadrila svoju vedomosť s premlčaním pohľadávky. Na podporu svojich tvrdení žalobca poukázal na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Žiline, Krajského súdu v Nitre, Krajského súdu v Prešove, Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu v Banskej Bystrici.

Žalobca nesúhlasí ani s priznaním trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi z dôvodu, že vedľajší účastník - združenie na ochranu spotrebiteľa - musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Podľa údajov registrácie Ministerstvom vnútra SR samotné združenie má v radoch členov, ktorí evidentne majú právnické vzdelanie. Združenia na ochranu spotrebiteľa podľa § 25 zákona č. 250/2007 Z.z. majú pritom možnosť využívať aj určenú podporu ministerstva. Tieto právne závery ustálil aj Krajský súd v Bratislave vo svojom rozhodnutí sp. zn. 5Co/26/2012 a sp. zn. 3Cob/259/2011, ktorý v obdobných prípadoch nepriznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov právneho zastúpenia. Žalobca poukázal aj na obsah dôvodovej správy k zákonu č. 384/2008 Z.z. a na to, že paušálny vstup združenia zastúpeného advokátom do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. V súvislosti s týmto argumentom poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/141/2012, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/91/2012 a Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Co/420/2012. Žalobca zastáva názor, že trovy konania vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva. Združenie v predmetnom konaní nevystupuje ani ako splnomocnený zástupca žalovanej, pričom táto o vstupe združenia do konania pravdepodobne ani nemala žiadnu vedomosť. Súd nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi neporušuje základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy SR, keďže tieto trovy konania neboli účelne vynaložené a neboli ani v príčinnej súvislosti s procesným postojom vedľajšieho účastníka k predmetu konania. Obdobný právny názor vyslovil Ústavný súd SR v náleze II. ÚS 78/03. Na podporu svojich tvrdení žalobca poukázal na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Košiciach, Krajského súdu v Nitre, Krajského súdu v Prešove, Krajského súdu v Žiline. Žalobca má vedomosť, že vedľajší účastník v súvislosti s dôvodnosťou priznania trov poukazuje na § 137 O.s.p. a na ustanovenia Charty základných práv EU ako aj rozhodnutia Súdneho dvora EU. K uvedenému si žalobca uviedol, že združenie žalovaných v konaní nezastupuje. Z uvedeného dôvodu nemožno argumentovať vyššie uvedeným ustanovením, nakoľko to priznáva náhradu hotových výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného prepisu, čiže ide najmä o Centrum právnej pomoci. Obdobný právny názor vyjadril Krajský súd v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 13Co/40/2012. Žalobca zastáva názor, že rozhodnutím súdu dochádza k podpore nekorektného postupu zo strany združení ako vedľajších účastníkov, ktorých prvotný cieľ spočívajúci v ochrane spotrebiteľa ustúpil snahe o profitovanie z trov právneho zastúpenia, keďže je prinajmenšom pozoruhodné, že združenie na ochranu spotrebiteľa nevstupuje do všetkých konaní, v ktorých je jedným z účastníkov konania spotrebiteľ, ale len do tých konaní, kde má záruky úspechu vo veci prostredníctvom jednoduchých opakovaných podaní, čo vedie k nehospodárnemu a neúčelnému priznaniu trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi. Zároveň si žalobca uplatnil trovy konania a právneho zastúpenia v prvostupňovom i odvolacom konaní, ktoré pozostávajú z jedného úkonu právnej služby vo výške 73,69 € s DPH a režijného paušálu k úkonu právnej služby vo výške 9,37 Eur s DPH, spolu 83,06 Eur s DPH (podanie odvolania).

K odvolaniu žalobcu podal písomné vyjadrenie vedľajší účastník, ktorý navrhuje napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Pokiaľ ide o odvolanie vo veci samej, vedľajší účastník nesúhlasí s názorom žalobcu, ktorý obhajuje uzavretú Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo 6. septembra 2011 a poukazuje na skutočnosť, že vzhľadom na podpis predmetnej dohody začala plynúť nová premlčacia doba, preto nemožno mať za to, že uplatnená pohľadávka je premlčaná. Z vykonaného dokazovania vyšlo v priebehu konania najavo, že žalobca rovnako v tomto, ako aj stovkách, ba tisíckach ostatných obdobných prípadov, sa pri podpise Dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku dopustil nekalej obchodnej praktiky. Žalobca totiž nijako neupozornil spotrebiteľa na to, že podpisom predmetnej dohody dochádza okrem dohody o splátkach aj k uznaní záväzku. Nemožno mať pritom pochybnosti, že žalobca musel vedieť o tom, že primárnym záujmom spotrebiteľa je iba oddialenie negatívnych následkov nedodržania splátok podľa úverovej zmluvy, a teda, že jeho vôľa smeruje výhradne k

podpisu dohody o splátkach. Žalobca naopak doslova zneužil uvedenú situáciu k získaniu plynutia novej desaťročnej premlčacej doby a do predloženého formulára zakomponoval aj jednostranný právny úkon uznania dlhu. Považuje preto za správne, ak súd v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatuje, že predmetná dohoda nepredstavuje nič iné ako privatívnu nováciu v zmysle § 516 ods. 1 OZ a vzhľadom na uvedené jej nepriznal žalobcom zamýšľané účinky uznania dlhu. Vzhľadom ku skutočnosti, že vedľajší účastník vidí v konaní žalobcu, ktorý spotrebiteľom podsúva na podpis tieto zdanlivo výhodné dohody ako „splátkový kalendár“, nekalý zámer a v súdnych konaniach vedľajší účastník namieta ich platnosť, vyvíja sa k tejto právnej problematike aj judikatúra odvolacích súdov. Vedľajší účastník preto poukazuje na niektoré ďalšie rozhodnutia odvolacích súdov týkajúce sa predmetnej dohody, na ktoré ešte nepoukázal vo vyjadrení z 18. februára 2013 - uznesenie Krajského súdu v Prešove z 29. novembra 2012, sp. zn. 17Co/120/2012, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. apríla 2013, sp. zn. 16Co/5/2013-119 s tým, že sa celom rozsahu stotožňuje s argumentáciou uvedených odvolacích súdov, ktorá je vecná a „dešifruje“ nekalú obchodnú prax žalobcu pri podpise takýchto Dohôd.

Pokiaľ žalobca v odvolaní k trovám vedľajšieho účastníka namieta, že nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva, podrobná právna argumentácia vedľajšieho účastníka k oprávnenosti združenia ako vedľajšieho účastníka dať sa v konaní právne zastúpiť a k tomu zodpovedajúcemu nároku na náhradu trov konania v úspešných sporoch je súdom už známa. Poukázal preto na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, v Trnave, v Nitre, v Trenčíne, v Žiline, v Košiciach a Krajského súdu v Prešove, z ktorých jednoznačne vyplýva právo vedľajšieho účastníka na právne zastúpenie a právo na náhradu trov v úspešných súdnych sporoch. Vedľajší účastník poukázal na skutočnosť, že v súčasnej dobe sa proti Slovenskej republike vedie Európskou komisiou konanie pre porušenie práva Európskej únie (Infringement), pričom Európska komisia zaslala Slovenskej republike Výzvu (Porušenie č. 2012/4165), v ktorej dospela k záveru, že zo strany Slovenskej republiky dochádza pri implementácii a uplatňovaní právnych predpisov o ochrane spotrebiteľa k porušovaniu Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Európska komisia okrem nesprávnej právnej úpravy namieta aj nesprávnu aplikačnú prax orgánov Slovenskej republiky, najmä súdov. Zároveň poukázal na to, že Generálny prokurátor SR podal na Najvyššom súde SR vo veci nároku združenia na náhradu trov konania mimoriadne dovolania, o ktorých je konanie vedené pod sp. zn. 6 M Cdo 5/2013 a sp. zn. 6 M Cdo 9/2013. O tom, že združenie vedľajšieho účastníka dosahuje efektívnu ochranu poškodených spotrebiteľov v súdnych konaniach svedčí aj fakt, že po podaní námietok premlčania zo strany združenia žalobcovia berú žaloby späť a konania sa zastavujú, čo potvrdzujú aj zistenia Komisie. Je preto otázna udržateľnosť argumentácie súdov, ak tieto predmetný argument uvádzajú a používajú na neprospech združenia. Zo skutkového stavu v predmetnej právnej veci jednoznačne vyplýva, že k zamietnutiu žaloby došlo z dôvodu vznesenej námietky premlčania vedľajším účastníkom a taktiež z dôvodu poskytnutia aktívnej pomoci zo strany združenia žalovanému spotrebiteľovi. Ak sa teda žalobca zaoberá neúčelnosťou trov vedľajšieho účastníka, pričom práve vďaka pôsobeniu vedľajšieho účastníka v konaní došlo k úspechu žalovaného, jeho argumentácia sa stáva skutkovo aj právne nepresvedčivou. Rovnako protirečivo vyznieva konštatovanie o všeobecnosti podaní vedľajšieho účastníka. V predmetnom právnom spore bolo potrebné preštudovať žalobu a prílohy, zhodnotiť právnu podstatu veci a náležite právne reagovať. Vyjadrenie vedľajšieho účastníka, v ktorom uplatnil námietku premlčania, bolo náležité, vecné a účelné. Vedľajší účastník si uplatnil aj náhradu trov odvolacieho konania za písomné vyjadrenie k odvolaniu žalobcu vo výške 61,41 Eur [§ 13a ods. 1 písm. c) vyhl. č. 655/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov, ďalej AT] a režijného paušálu vo výške 8,04 Eur (§16 ods. 3 AT) a 20% DPH vo výške 13,89 Eur, teda celkom trovy odvolacieho konania vo výške 83,34 Eur (osvedčenie o registrácii pre DPH JUDr. A. Motyku je prílohou k vyčísleniu trov prvostupňového konania)

K odvolaniu žalobcu podala písomné vyjadrenie aj žalovaná, ktorá sa stotožňuje s argumentáciou vedľajšieho účastníka v jeho vyjadrení k odvolaniu žalobcu. Dohodu, ktorú podpísala, podpísala iba za účelom získania splátok, a vôbec netušila, že súčasťou tejto dohody bolo aj uznanie dlhu, čo to uznanie dlhu je, a aké má následky. Rozhodnutie okresného súdu preto považuje za správne a navrhuje, aby ho krajský súd potvrdil, a to aj v časti trov konania vedľajšieho účastníka, pretože bez jeho pomoci by v konaní neuspela.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skončovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody [§ 205 ods.

2 písm. d) a f) O.s.p.], preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, pretože rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny.

Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach 13. apríla 2016 o 9,05 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 215, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli zverejnené minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach (§ 211 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 1, 3 O.s.p. a § 214 ods. 2 O.s.p.).

Odvolací súd dospel k záveru, že uvedený rozsudok je vecne správny, preto ho odvolací súd potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p..

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku z hľadísk žalobcom uplatnených odvolacích dôvodov dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené, lebo súd prvého stupňa úplne zistil skutkový stav veci, vzal do úvahy všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vykonané dôkazy správne vyhodnotil podľa svojej úvahy v súlade s § 132 a nasl. O.s.p. a správne posúdil žalobcom uplatnený nárok.

Súd prvého stupňa postupoval správne, pokiaľ prihliadol na námietku premičania uplatnenú v konaní vedľajším účastníkom na strane žalovanej a dospel k správne záveru o nedôvodnosti žaloby z dôvodu premičania nároku. Aj podľa názoru odvolacieho súdu v konaní zistené skutočnosti odôvodňujú záver, že žalobca uplatnil nárok na zaplatenie pohľadávky s príslušenstvom po uplynutí zákonnej premičacej lehoty podľa § 101 Občianskeho zákonníka, keďže podľa žalobcom predloženej Prílohy č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok premičacia doba začala plynúť najneskôr 31.12.2007 a žaloba bola podaná na súde 3. decembra 2012. Keďže námietka premičania vznesená vedľajším účastníkom na strane žalovanej bola v konaní účinne uplatnená, treba na ňu prihliadnúť, a preto uplatnený nárok s poukazom na ust. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemožno žalobcovi priznať.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza:

Podľa ust. § 558 Občianskeho zákonníka, ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premičanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premičaní.

Takéto uznanie zakladá právnu domnienku existencie dlhu v čase jeho uznania iba vtedy, ak dlžník, ktorý dlh uzná, vedel o jeho premičaní. Ak dlžník nevedel o premičaní, či už pre omyl skutkový alebo pre omyl právny, nemá jeho uznanie uvedené právne účinky. Aj uznanie premičaného dlhu zakladá len vyvrátiteľnú domnienku. Dlžník sa i tu môže brániť námietkou, že dlh nevznikol alebo že v čase uznania neexistoval. Nemôže sa však brániť námietkou premičania.

Právne následky viažuce sa na možnosť počítania 10-ročnej premičacej doby pri právach písomne uznaných, čo do dôvodu i do výšky (§ 110 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka), sú závislé od toho, či dlžník o premičaní vedel alebo nie. Uznanie premičaného práva zakladá právne dôsledky uvedené v ust. § 110 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka len vtedy, ak dlžník o premičaní vedel. Ak dlžník o premičaní nevedel, či už pre omyl skutkový alebo pre omyl právny (napr. aj preto, že nepoznal ustanovenia o premičaní), nemá jeho uznanie akékoľvek právne účinky.

Odvolací súd sa preto stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že Dohoda je neplatná, lebo sa prieči dobrým mravom. Žalovaná neuznala dlh tak, ako to predpokladá § 558 Občianskeho zákonníka, ktorý vyžaduje, aby uznanie dlhu v písomnej forme malo také textové vyjadrenie, ktoré nevyvoláva pochybnosti o tom, že dlžník vie o premičaní záväzku. Žalobca ale v konaní nepreukázal, že by žalovanej takéto informácie poskytol, preto Dohoda nemohla vyvolať právne dôsledky predpokladané v § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka o začatí plynutia novej 10-ročnej premičacej doby. Ak žalobca sám, využívajúc faktickú nerovnosť zmluvných strán, vyhotovil takúto Dohodu, konal v rozpore s dobrými mravmi.

Vzhľadom na vyššie uvedené, odvolací súd zastáva názor, že pokiaľ súd prvého stupňa nepriznal právne účinky predmetnej Dohode a dospel k záveru o účinnom vznesení námietky premičania, rozhodol vecne správne.

Zároveň odvolací súd, vychádzajúc z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. apríla 2015, sp. zn. 3MCdo 12/2014 zdôrazňuje, že je zo zákona povinný prihliadať na dôvody, ktoré bránia priznať plnenie požadované žalobou. V posudzovanej veci musí brať do úvahy, že ide o právny vzťah, ktorého účastníkom je spotrebiteľ, z čoho vyplýva, že vždy sa prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to aj v prípade, keď ide o tzv. absolútny obchod. V tejto konkrétnej veci to znamená, že premlčanie sa posudzuje podľa Občianskeho zákonníka a premlčacia doba je trojročná.

Skutočnosti a námietky, ktoré žalobca uviedol v odvolaní, nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku z hľadiska zistených skutočností a právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvého stupňa, preto prihliadajúc na námietku premlčania, ktorá bola v konaní účinne uplatnená, ako aj na dôvody obsiahnuté v preskúvanom rozsudku, považujúc námietky žalobcu v odvolaní za neopodstatnené, odvolací súd podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnému vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov odvolacieho konania vo výške 83,34 Eur pozostávajúceho z jedného úkonu, a to vyjadrenie k odvolaniu vo výške 61,41 Eur [§ 13a ods. 1 písm. c) vyhl. č. 655/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov], režijného paušálu vo výške 8,04 Eur (§16 ods. 3) a 20% DPH vo výške 13,89 Eur. Celkom vo výške 83,34 Eur, ku ktorým zaviazal žalobcu.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.